

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak.

Hatszor hasábezt gámond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyeg, minden hír 1. és utána 30 kr. Nagyobb és gyakrabbi
hirdet. knél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Orpelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eck-
haus der Wollzeile 36.) Haasensteint et Volger (Vallfisch
gasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau **Budapestben**
Haasensteint et Volger hirdetés közv. irodája. Goldberger
A. V. hirdetések felvételi irod. Budapestben Szerviztér 5. sz.

Nyitási cikkek

gámond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetők és hirdetések küldendők.

Törvényszéki csarnok.

Rejtélyes rablógyilkosság, illetőleg gyilkosság.

Gyulafehérvár, 1879. aug. 17.

A gyulafehérvári kir. Törvényszéknek közle-
lebről igen érdekes vértárgyalás folyt le, melynek
tárgyát egy rejtélyes rablógyilkosság, illetőleg
gyilkosság képezte.

A lapokban a köztük első sorban lapunk-
ban a „Kelet”-ben annak idejében fel volt emlit-
ve, hogy Gyulafehérvárt mily nagy feltűnést kel-
tett, midőn mult év végén, Lucian Emanuel la-
katos a rendőrkapitánysághoz bejelentette, hogy
az általa kibérelt Vezán Vasilia-féle ház pincéjében
egy nő hullára bukkant, a mely orvos-írói szemle-
re szert 4—5 hó óta indult rothadásnak.

A kir. Törvényszék a gyilkos nyomozását
megkezdvén, már másnap oly súlyos gyanuok
tudomására jutott, hogy Binder János körművest,
a Vezán Vasilia-féle ház azeletti bérletét, mint a
meggyilkolt Gábor Mária valószínű gyilkosát jog-
osan letartóztathatta és vizsgálati fogságba ve-
hette. Kiderült ugyanis, hogy Gábor Mária férjhez
adás ürügye alatt szolgálatból, hol mint dajka
szolgált, magához elcsalta; vele pár hóig együtt
élt; neki a kijárást megtiltotta; később e nő nyom-
talanul eltűnt és Binder János e nő ruháit kezdte
elárusítani s midőn kérdték, hogy honnan vette
e ruhákat, azt mondá, hogy nőtestvére elhalt és
az hagyományozta neki e ruhákat, egyszerűs-
munkor egész éjeiken át hangos zokogását (való-
színű lelkiismeretfurdalását) is ezzel idelátta; s
midőn a vizsgálat folyamán kiderült, hogy Binder
János által holtan állított nőtestvére él, és hogy
az elárusított ruhák nem nőtestvéreé, hanem a
meggyilkolt Gábor Máriaé voltak, akkor azzal ál-
lott elő, hogy tőle e nő elúszott, nem tudja ho-
vá és ekkor az utóköltés fedezhetése végett neki
eladták ruháit. Kiderült azonban, hogy e nőnek
pénze volt s így nem kellett ruháit elárusítania,
és egyszerűs munkor kiderült, hogy a nő nyomtalanul
való eltűnése után Binder János nagyon gyanus
körülmények között, minden felmondás nélkül,
a házból elköltözni akart s midőn a házból fejében
a nő ruhákat tartalmazó ládát le akarták tőle
foglalni, habár előbb pénzhiánnyal panaszkodott,
pár perc alatt kifejtette tartozását és nagy ijede-
lem megszűnésére visszakarta a ládát. A hullán
kapott ruhát tanuk és megvádolt is a Gábor
Mari ruháinak ismerték fel és az ugyanazonosság
constatálva van.

Oly nyomos és jogos gyanuok, hogy bár-
mely esküdtzék nyugodt lelekkel kimondhatná a
bűnös t.

A gyulafehérvári kir. törvényszék is kimon-
dotta, a következők itélvén:
Binder János (Johan), ki felső piani szü-
letésű, gyulafehérvári lakos, 36 éves, lutheranus
vallású, nőtlén, közműves legény, vagyontalan, ol-
vasni írni nem tud, kissé lopásoskért fenytve és
a városról többször eltoloncolva volt. Az általa
mult év augusztus havában Gyulafehérvárt veres-

N-m tudta megállani, hogy el ne mosolyod-
jék makacsagommal felett.

— On! te, te egy kis lázadó vagy, ez már
elvitázhatalan tény.

— Nő jó! van s akkor ebben lehet ment-
séget találni. Aty ez annyira boldoggá tenné!..
Végre is, csak egy kis rövid találkozás lenne, na-
gyon rejtélyes módon, egészen titokban...

— Titokban!... Lásd a csak az ember a
szép tervet!... De hisz én tudnék róla...

— Nem, atyám szépen behunyád szemeid.
Igy ni... szoltam, kezeimmel eltakarta szem-
eid.

— Könnyen el tudod intézni gonosz tetteidet.
— Mi sem volna könnyebb ennek kivételé-
nél!... Egy napon 'elmennek' hazulról, a Bell
és Nazy kíséretében, kik el nem árulnának.

— De hát szolgaid?
— Beme gyünk a Nazy nővérehez szokat
ott hagyjuk, miattál mi kimegyünk a kertbe...
Onnét a kis hátulsó ajtón, a Nil partjára sé-
tálni...

Ha az Aly háza esetleg épen utunkban esik,
arról ki tehet?...
— Csak lássa az ember a kis ravaszt az ő
esetlegével... ide jön forradalmat idézni elő a
családban.

— Oh! én olyan jó és oly igen szereti lá-
zadó kis lányát! Nő mondja ki, jó lesz
ugy-e?

— Nem mondok semmit... de vigyázz,
nehogy rajta kapjalak, tette hozzá ama kedves
mosolyával, mely annyira megnyerte szívemet.

(Folytatása következik)

Oszták és magyar politika.

(Sr.) Hogy a nemzetközi helyzet nyu-
godtabb, consolidáltabb alakot ölt, mint a
milyen évek óta volt, az kétségtelen, de, hogy
a monarchiának csakugyan szüksége is van
a belbékére, azt a mindennapi tapasztalás in-
kább és inkább bizonyítja. Mert sem az osz-
trák válság természete, sem hazánk anyagi
és politikai viszonyai nem nyujtanak időt a
pihenésre és erőt a kikerülhető kálucióra.

Nevetségesnek tartjuk az ellenzék azon
okoskodását, hogy a monarchia „szláv”
külpolitikája idézte elő a belpolitikában a
„szláv” áramlatot, melynek következménye a
dualismus megbukása, a reactio felülkereked-
ése lesz. Mert, hogy magának a külpoliti-
kának jelleme épen nem volt „szláv” irányú,
arról most már a tények győzhettek meg
mindenkit; mert nem hogy Panszlaviát idé-
zett volna elő, ennek útját egyengette volna,
de még a Délsláviára célzott kísérleteknek
is ugyancsak útját vágta és keleten mind-
azon elemeket erősítette, melyek Oroszország
szolgálatában épen nem állanak, a nemzet-
közi súlyt pedig azon hatalmaknál fokozá,
melyek (Anglia és monarchiánk) egyenesen
szlávellenesek.

De ha az állítólagos ok, mely a monar-
chia túlsó felében a belpolitikai fordulatot elő-
idézte — nem helyes uton, nem a valódi te-
nyekben keresetük az ellenzék által, azért még
sem lehet tagadni, hogy Ausztria belpolitikai
életében nagy változás előtt állunk, melynek
természetével és következményeivel nemcsak
hogy mi nem vagyunk tisztában, de — úgy
hiszük — még magok a tényezők sem.

Az kétségtelen, hogy az osztrák párt-
viszonyokban, magának a parlamentarismus-
nak, sőt a dualismusnak is érdekében — vál-
tozásra volt szükség. Mert az „alkotmány-
hivék” minden úton, módon csak ártottak az
alkotmánynak és teljesen lehetetlenné tették
a parlamentarismust. Mi által? Egyszerűen
azon taktikának, a többségen való érvényesi-
tésével, melyet az ellenzék inaugurált nálunk
is, de melyet — feltesszük parlamentariz-
musról és józan eszéről, — bizonyára elhagy-
ni lenne kénytelen, mihelyt a kormányt ke-
zére kerithetné. Miben áll ez? Egyszerűen —
a monarchia érdekeinek és a kormányzás fel-
tételének, lehetőségének tekinteten kívül ha-
gyásában. A külpolitikában; az eszme nélkü-
li chicanában, vagy a népszerű, de valósít-
hatatlan frázisok üldözésében, melyek substra-
tuma az: hogy legyen nagy actio, de ne le-
gyen az keleten, mert ott szláv elemekre ta-
lálunk, — és ne kerüljen se vérbe, se pénz-
be. Az osztrák kiadás annyiban szelidebb,
hogy az merő passivitást követelt, — de egy-

A „KELET” TÁRCZÁJA.

A HERCEGREGŐ HAZATÉRÉSE.

REGÉNY.

Írta:

VINCENT JAKAB.

Első rész.

(Folytatás.)

V.

A mint gondolhatod, első találkozásunk né-
mi ünnepélyességgel történt. Atyám hozta el hoz-
zám Atyt.

Egyenlő felindulás vett erőt rajtunk, amint
egymással szemközt álltunk; egy percig némán
mozdulatlanok voltunk. Egyszerre fivérem kezét
nyujtotta, én is oda adtam enyémét. S egy perc
mulva egymás mellett ültünk a dívánon.

— Milyen kellemes meglepetés vagy te nő-
vérem! szolt igazgatóan, s elragadtatással Aly.

Szeretettel nézte arcomat; én sem tud-
tam szememet levenni róla. Atyám magunkra
hagyt.

Aly húsz éves. Közép termetű, ritka válasz-
tékosság ömlik el külsőjén. Egyedül fátyolozott
tekintetű, nagy szemek árulják el rajta a keleti

szersmind érdekeink teljes megővását — egy
krajczár nélkül. Belpolitikában pedig: úgy a
magyar, mint az osztrák ellenzék követelmé-
nye állott abból, hogy a kormány csinaljon
nagy szabású vasut politikát — de szállítsa le
az adót és mégis enyésztesse el a deficitet;
csinaljon közigazgatási reformot és úthálóza-
tot — hanem takarékoskodjék; ne nevezzen
ki hivatalba senkit, ha ellenzéki nem, mert
különböztetést, corruptiót üz. Ha ellen-
kezőt cselekszik, mindennap bizalmatlanságot,
vád alá fogást kell szavazni — és így kor-
mányozni.

Természetes, hogy ez lehetetlenség. És
ha Ausztriában a többség gyakorolván e po-
litikát, magát szétmorzsolta és merőben le-
hetetlenné tette; azon ne csudálkozzunk, in-
kább örüljünk rajta, hogy a magyar többség,
minden gyanúsítás és támadás dacára, foly-
tatta a monarchia és hazánk érdekeinek, a
parlamentarismus követelményeinek bár áldo-
zattal járó és népszerűtlenséget provokáló, ki-
egyeztetést.

Ausztriában így a pártviszonyok felbom-
lottak, többségről gondoskodni kelle — épen
a parlamentarismus és (az alkotmányhivék
által minden programban megtámadott) du-
alismus érdekében. Gr. Taaffe vegyes ele-
mekből állítá azt össze. A cseheknek és a
nagybirtokosoknak concessiókat helyezett ki-
látásba. És eljárásának magán természetén,
azon elemek multja, melyekkel körülvette
magát, mindenesetre gyanut keltenek úgy
a szabadságvég, mint a dualismus hírei-
ben. De e gyanu csak óvatosságra int —
és egyáltalában nem jogosít fel ellenzék-
kedésre. Az még „a mi eddig történt a
Lajthán túl, nem vall sem „szláv” politikára,
(mert inkább a csehek hagyták a szláv állás-
pontot) sem reactióra. És, hogy azzá ne le-
gyen — mindenkinek résen kell lennie. De
különösen itthon kell zavartalanul fentartan-
unk a parlamentarismus uralmát — nem pe-
dig aláírási vádaskodással, személyeskedéssel.

Ezt jó lesz megszívni!

— Várady Gábor beszámolója.
Técsről távirják: Várady Gábor ma délután
tartá beszámoló beszédét. Szigetről a székváros-
ból nagy számú érdeklődő kísért. Hosszumezőn,
választókerület határánál bandérium várta s ban-
deristák és számos fogat csatlakozott Szaplon-
czán, Remetén a kísérethez. Técsőn számos ház
fel volt lobogóva; választókerülete többi köz-
ségéből több száz választó jelent meg. Magyar,
oláh és orosz nyelven tartott beszédében kijelen-
tette, hogy mandatumát leteszi, mert nem mint
képviselő, de mint egyszerű polgár akarja úgy a
rendes bíróság, mint egy politikai ellenfelektől
összeállítandó bíróság ítéletét bevárni, választói

származást. Nagy fekete bajusza alól finoman,
kissé hamiskán mosolyog. Élénkség, vidám kedv
párosul nála, a legkönnyedebb finom modorral,
melynek vonzó báját le sem tudom írni.

Valódi boldogság volt nekünk, hogy felta-
láltuk, hogy úgy szölvé, ismét megismerjük egy-
mást. Annyi évi elválás és feledés után. Aly, ki
idősebb nálamnál, megtartott emlékeiben. Ezer
apró részletet emlitett fel gyermek-korunkból,
melyek mint félig elmosódott képek merültek fel
emlékeiben, s melyekből elég egy-egy vonást ki-
venni, hogy felismerhesük körvonalait. Fivérem
beszélt anyákról és úgy tetszett nekem, hogy ál-
tem e meseze eső korszakába sikerült nyomon kö-
vetnem őt. Csaknem tisztán álltak előttem a mult
e kedves látományai, annyira telve szeretet- és
édes visszaemlékezéssel. Azt lehetett mondani,
hogy e kedves visszaemlékezések egyszerre ösz-
szeforrasztották ismét testvér szeretetünk szétvált
láncszemét. A számművészt, melyet mindkettőnk-
nek ki kellett állnunk, még növelte szeretetün-
ket. Hosszasan beszélgettünk egész bizalommal,
s Aly még egy oly tárgyat is mert szőnyegre
hozni, melyről a családban soha sem tesznek em-
litést. Mondtam volt már neked, hogy fivérem,
egy hitetlen nőt vett feleségül. Egyesülésük tör-
ténete regényes és megható. Tizenhét éves ko-
rában Aly haza jött Angliából, öröklött belesze-
retve ott egy főúrnak, de szegény leányba. Atyám,
mintán sok ideig ellene szegült e házasságnak,
végre engedett fia gyógyíthatatlan kétségbeesésének
látára. Két éve hogy egybekeltek. Ámbár hogy
a nő, a legengedékenyebben alá ytetett magát
a török életmód minden szabályainak, a szegény
keresztény nő, nem bírta lefegyverezni az előité-
leteket. Nővéreim nem látogatják őt, s atyám

azonban lemondását nem fogadták el s lelkes él-
jenek között fejezték ki irányában bizalmukat és
ragaszkodásukat. Beszéde után orosz ajku válas-
zói testiletleileg kijelenték, hogy míg Várady él ke-
rületükben, nem járulnak hozzá más képviselő
megválasztásához, mert jól ismerik fényes tehet-
ségeit, hazaszeretét s a nép iránti jó indulatát.
Várady megmarad lemondása mellett.

A „Hon” szerkesztősége erre ezt jegyzi
meg:
A választókerület e ragaszkodása jellemző.
Hogy mit csinál a képviselő kerületével és a ke-
rület képviselőjével — az ő dolga. De Várady
ur előtt első kötelesség az — hogy igazolja
illetékes fórum előtt magát és az után beszéljen politikáról vagy más egyéb-
ről. Mert egy politikai párt sem lehet elnéző oly
dolgozók iránt, mikkel Várady Gábor van vá-
dolva.

A lapok gróf Andrassy visszalé-
péséről.
Anglia legelterjedtebb lapja a „D. T.”,
melyről közönségünk jól tudhatja, hogy ép oly orosz-
ellenes, mint a legszélsebb baloldaliak, — igen nagy
érdeműl számítja Andrassynek fel azt, hogy nem
volt tisztelője a három császár szövetségnek. „A
szerb és román külügyi hivatal levéltárai — mond-
ja a nevezett lap — tanuságot fognak tenni azon
rendületlen szívesságról, melylyel Andrassy az orosz
befolyás ellen küzdött, az orosz ármánykodások
kat leleplezte s az orosz machinatioikat tönkre-
zuzta.”

Es meg kell jegyeznünk, hogy a „D. T.” a
diplomaiat dolgokba kissé jobban van beavatva,
mint a mi összes ellenzéki lapjaink, melyek kö-
vetkeztelen az oroszokkal való conspirációval vá-
dolták Andrassyt. Külügyünk érdemeit nem volt
képes felfogni a magyar ellenzék, míg ő hivatal-
ban maradt, távozás után majd elfogultatannal
ítélte tettei fölött. Csak kisérjük figyelemmel a
külöldi lapok nyilatkozatait. Ily figyelemreméltó
lapvélemény a „Morning Post” következő nyilat-
kozata is:

„Egy oly államférfi szolgálatait, mint ami-
nő Andrassy volt, semmiféle körülmények között
nem lehet könnyen nélkülözni. A nemzetközi ér-
dekek, melyek oly hosszú időn át kiváló gondját
kezelte, a híres magyar államférfinak, rendkívüli
nehézségnek fogják feltüntetni egy oly atódót ta-
lálni, kiből meg legyen a képesség: Európa bi-
zalmát egy kérdésmelni, mint azt Andrassy az
osztrák-magyar monarchia külügyeinek vezetésével
az utóbbi válságos és verejtékes munka éveiben
oly gazdagon kiérdemelte.”

De még az a hang, melylyel Andrassyról
ellenségei szólnak is, észre téríthetné elfogult hon-
fitársait, kik őt Magyarország ellenségének me-
részkednek kikáltani.
Ime például mit ír a legosztrákabb bécsi
lap, a „N. Fr. Pr.”? Örömet fejezi ki, „hogy
maga, ki annyira jószívű és okos, soha sem tud-
ott annyira menni, hogy találkoznék vele. De
szerelmök kielégíti, vigasztalja őket és nem tu-
dok kedvesebbet gondolni, mint Aly rajongó lel-
kesültségét, az ő „kedves kis lelke” iránt.

— Bizonyos vagyok benne M'riam szolt,
hogy te szeretnéd őt, az én szegény Adila h-mal.

— Már is szeretem őt Aly, mert a te nőd,
és mert érzem, hogy néha magányosan érezheti
magát, család és egyetlen barátja nélkül.

— Adilah tudja, hogy ez órában itt va-
gyok nálad... Nem érem minő belső sugal-
tat folytat, képzelt téged olyannak, a minő vagy.
Csaknem egészen hű arcoképedet adta nekem.

Mekkora öröm lenne neki, téged láthatni!
— S hát még nekem! kiáltottam fel.

— Hajl! vajlon atyánk meg fogja-e vála-
ha engedni, hogy megismerjétek egymást? sohajtott
fel bátym.

Mindamellet, hogy én is osztottam e fé-
lelmet, szívem mélyében, mégis egy titkos re-
ményt tápláltam a jobb iránt. Még is mondtam
ezt Alynak, a nélkül, hogy feltétlenül biz-
tatnám.

— Atyánk szigorának is vannak gyöngö-
oldalai néha, szoltam, annyit engedményeket tett
már is nekem, hogy nem tudom hinni, hogy meg
akarjon fosztani mindkettőnket e nagy örömtől.

— Adilah kereszttyén hitű, felelt Aly, s ez
itt nagy véteknél tartatik.

— Oh! atyánk nagyon eszes okos ember.

— Atyánk, kedves M'riam, fájdalom! szí-
goru törvényeknek van alávetve, melyek hatalma-
sabbak akaratanál.

— Nővéreid közül is egyik sem látogatja
meg őt, mondá befejezőképpen.

— Igen őki... de hát én sem?

Kissé megingatva, nem tudtam mit feleljek
e szavakra. E szomorú gondolatok váltunk el, egy-
másnak megígérve, hogy mentől előbb találkozni
fogunk ismét.

Alynak e látogatása nagyon kedves benyo-
mást hagyott hátra szívemben. Éreztem, hogy ő
be fogja tölteni ama nagy ürességet, melyben ide-
jövetelem óta életem. E kedves szeretetreméltó fi-
vér támaszom, barátom lesz ezentul. Európában
nevekedve, európai nőt vére feleségül, meg fog
érteni. Vele főlelem nélkül beszélhetek, mind a
multról, mind a jövőről; csaknem kitalálja gon-
dolatimat. Számalomérzet, vágyteli kíváncsisággal
egyesülve ragadták meg szívemet, midőn nőszü-
lőseim, bizalmas közléseire gondoltam. Már is
imádással szeretem azon szegény elszigetelt te-
remést, kit eltaszt magától azon családtól, mely-
nek előítéletei hasztalan igyekezik lefegyverezni.
Elképzelné buskomor óráit, lehangoltságát, fivé-
rem hosszas távolléte alatt, kit hivatalos kötele-
sége gyakran távol tőle.

Egészen eltelve e gondolatokkal, türelmet-
lenül vártam a másnap felviradását, hogy beszél-
jek atyámmal, az Aly látogatásáról. El volt ra-
gadtatva, hallva engem arról beszélni, hogy már
szoros barátságot kötöttünk együtt. Azután szám-
talan kerülő szavak után kimondtam végre, meny-
nyire szeretném megismerni sógoromat. Demind-
járt az első szónál oly élénk ellentétlásra talál-
tam, hogy beláttam, miszerint itt nehezen legyőz-
hető akadályokba fogok ütközni. Még azon is co-
dálkozni látszott, hogyan jöhettem e gondolatra.

— Nővéreid közül is egyik sem látogatja
meg őt, mondá befejezőképpen.

— Igen őki... de hát én sem?

